

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Bródy Sándor meghalt*

Forrás:

Az Est

Br

1924. 3. 14.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Bródy Sándor

Idő

"1924"

Személy

Bródy Sándor meghalt

— *Az Est* tudósítójától —

Négy óra után néhány perccel, tegnap délután, hosszú-hosszú, lassú haldoklás után véget ért Bródy Sándor földi élete: az utolsó nagy magyar bohém, a művészek, írók ciganyserának népszerű Sándor bá-ja, meghalt. Megölte a szíve, amellyel anyai dolga akadt egész életében és amely anyit kinozta betegségében.

A modern magyar irodalomnak érdekes, harcos egyénisége száll sirba Bródy Sándorral. A nagy nyílvanosság, az irodalom számára már régen meghalt Bródy Sándor, mert több év óta nem írt, nem alkotott újat, betegsége leverte lábáról, de régi írásai, köztük igazán maradandó beszűek, élnek ma is és sokáig túl fogják élni az író, akinek halála gyászja az egész magyar literatúrának.

Bródy Sándor makrancos, beteg szíve hatvanegy éves korában szűnt meg dobogni. Az egri születésű író egészen fiatalon, alig húsz éves korában kezdte meg irodalmi működését. Kezdetül fogva a naturalisztikus irány harcos képviselője volt, Zola rajongó híve és magyar átértékelője, úttörő ebben az irányban a magyar irodalomban. Hosszú ideig a hírlapírás volt kenyeré. Éles meglátása, robbanó temperamentuma, színes, zamatos írásművészete új hangot vitt a magyar zsurnalisztikába is, cikkeinek, riportjainak erős egyéniségétől átfűtött friss lüktetése volt, a sorok mögül mindenütt láthatóvá lett

az író is, az »én« mindenütt hangszílyozottan előtérbe került. Eleinte vidéken dolgozott, Kolozsvárott szerkesztette az *Erdélyi Híradó*-t, majd a *Magyarország*-ot és közben írta novelláit, regényeit, amelyek a fővárosban is ismertté tették nevét.

A kilencvenes években Budapestre került mint a »Magyar Hírlap« munkatársa. Mint újságíró mindent írt. Vezércikket és színházi kritikát, politikai cikket, riportot, művészeti beszámolót, megintérvolt nevezetes férfiakat és mindenről, mindenkiről megmondta nyíltan, sokszor gorombán is a maga egyéni véleményét. Hadakozó, harcos természet volt. A kritikában sokszor a kiméletlenségig őszinte.

Szépírodalmi munkásságának első nagy feltűnést keltett alkotása a *Faust orvos* című regény volt 1890-ben, az első magyar naturalista regény, amelyet gyors egymásutánban követett a többi, a *Don Quixote kisasszony*, a *Kétlélkü asszony*, a *Hőfőherke*, a *Színészvár*, a *Az ezüst kecske*, a *Nap lovagja*. Türemdek elbeszélést írt, amelyek különböző lapokban tárcaként jelentek meg és később összegyűjtve könyvekben is napvilágot láttak.

Mintegy negyedszázaddal ezelőtt a színpad felé terelődött figyelme. A Nemzeti Színház 1901-ben mutatta be a *Hőfőherke* című regényes színjátékát, a magyar *Hannale*-t, amellyel nagy feltűnést keltett. Első sikere végre eljegyezte a színpaddal, amelynek ezentúl rajongó szerelmese maradt. Ugyancsak a Nemzeti Színház mutatta be 1903-ban *Király-idillék* című színművét, majd a Vigszínházban aratott nagy sikert *A dada*, az első magyar

naturalista színmű, amelyben szerencsés kézzel, biztos meglátással teremtette meg az egészséges verismo magyar típusát. Később ugyanez a darab a Magyar Színházban került zajos sikerrel felújításra. Elbeszélőművei eljutottak külföldre is. Regényeit, novelláit lefordították németre, franciára, olaszra, de igazi nagy külföldi sikert hozott számára *A tanító* című háromfelvonásos falusi életkép, amelyet a Vigszínház mutatott be 1908-ban, majd egy évvel később a berlini Deutsches Theaterben Reinhardt híres gárdája. Ugyancsak a Vigszínházban játszották nagy sikerrel a *medikus* és *Tymár Liza* című darabjait, majd a Magyar Színházban, már a háború alatt, a *Lion Léa*-t és *A szerető*-t.

Markáns egyéniségének bizonyítéka volt a *Fehér Könyv* című havi folyóirata, amelynek minden kötetét 1902-ben ő maga írta elejétől végig. Legérdekesebb írásai, tanulmányai ezekben a kötetekben jelentek meg. Később *Jövendő* címmel alapított folyóiratot, amelynek sokáig volt szerkesztője, majd a háború első évében ismét megindította a *Fehér Könyv*-öt, amelynek azonban már csak néhány kötete jelent meg. Az elmúlt években hosszú időn át munkatársa volt *Az Est*-nek, melynek hasábjain sok érdekes, izmos írása jelent meg és nagy feltűnést keltettek azok a színházi beszámolói, amelyeket az időben írt.

Éveken át a Rudas-fürdő ódon épületében lakott, egyszerű, kis fehérre meszelt szobában, a háború után külföldre ment, ahonnan már betegesen tért vissza. Ismét bevonult a Rudas-fürdőben levő, kis klastromcellára emlékeztető szobájába, megpróbálkozott az írással is, de beteg szíve nem bírta már a mun-

kát. Balatonfüredén keresett enyhülést bajára, de hiába. Súlyos betegesen szállították onnan vissza a fővárosba, szanatóriumba, amely utolsó otthona lett. Két év óta lassú haldoklás volt élete, csak fiainak és orvosainak gondos ápolása tartotta benne a lelket. Néhány hónappal ezelőtt némi javulás mutatkozott állapotában, ki is kocszított akkor a Városligetbe, de újabb rosszabbodás állt be és azóta egyre gyengült ereje.

Betegágyánál állandóan ott tartózkodott őt fia: *Sándor, Andor, István, János, Illés*. Gyakran megjelentek régi barátai, amek a nagy-szerű írói gárdának tagjai, amelynek örök »Sándor bá«-ja volt és a nagybeteg író szívesen elbeszélgetett a »fiúkák«-kal, akik előtt gyakran nyilatkozott nagy terveiről, színes álmairól, új témákról, új darabokról, amiket még meg akart írni. Az álmok álmok maradnak most már örökre, a terveket nem valósítja meg senki, Bródy Sándor tolla nem veti tele szeszélyes, görbe betűkkel a fehér miniszterpapirost. Sándor bá meghalt.

A temetés

Bródy Sándor temetése ügyében az elhunyt nagy magyar író családja úgy határozott, hogy a lehetőség szerint puritán egyszerűséggel fogják nyugovóra helyezni az elhunytat. Annak ellenére, hogy már a tegnapi nap folyamán Budapest társadalmának minden rétege tudomást szerezve Bródy Sándor haláláról, megmozdult, hogy kellő módon juttassa kifejezésre a veszteség fölött érzett gyászát, a család arra hivatkozva, hogy Bródy Sándor egész életében etlenség volt a fölösleges ceremóniáknak, ellensége volt a cifra

temetésnek és nagy beszédeknek, lehetőleg el akarják kerülni, hogy temetése látványosságra legyen. Bródy Sándor fiai több ízben hivatkoztak arra, hogy az elhunyt *A nap lovagja* című regényében saját maga is elmondotta véleményét a nagy beszédekről, fölösleges cifraságokról, hogy soha életében nem szerette a szónokiakat, egyetlen alakja sem regényben,

sem színpadon nem mond hosszú beszédek, megkérték azokat a társadalmi, irodalmi és művészeti testületeket, amelyek arra készültek, hogy a sírnál beszédet mondassanak, hogy ezt lehetőleg mellőzzék.

A mai délután folyamán az *Ujságíró Egyesület* és az *Otthon Írók és Hírlapírók Köre* gyűlést tart, amelyen azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mily módon juttassa kifejezésre Bródy Sándor halála fölött érzett gyászát. Mint-hogy más egyesületeknek nem volt tagja az elhunyt, hivatalosan valószínűleg nem fogják magukat más egyesületek képviseltetni, így zsámít a család.

Az eddigi rendelkezések szerint Bródy Sándor temetése csütörtökön délután négy órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben. A temetést a pesti izraelita szentegyház rendezi.